

bavljali su pod vodstvom nekog jubilarnog lektora ili koga drugoga učenoga redovnika. Koji je od njih želio da postane lektorom, morao je prije svršiti spekulativno bogoslovlje. Ko bi svršio samo praktično bogoslovlje, mogao je biti samo propovjednik i ispovjednik, odnosno župnik; ali u provincijalne službe nije bio biran. Brigu oko naobrazbe i uzgoja ovih redovnika imao je jedan učeniji redovnik, koga je starešinstvo provincije postavljalo s naslovom »lector moralis«. Njemu je bila dužnost ne samo da uzgaja ove redovnike, nego da i drugim redovnicima u samostanu svake nedjelje tumači po jedan slučaj iz moralnog bogoslovlja. Radi toga on se u službenim knjigama ne rijetko nazivlje i »lector casuum moralium«. ²⁰²

Svaki svećenički kandidat, prije nego je počeo učiti bogoslovlje, morao je kroz 2 ili 3 godine svršiti tečaj skolastične filozofije. Mnogo veća briga posvećivala se je učenju filozofije, da bi se moglo lakše učiti bogoslovlje. Učili su se i drugi gimnazijalni predmeti, u prvom redu klasični jezici, naročito latinski; ali te su predmete darovitiji đaci mogli svršiti i kroz manji broj godina.

Dječaci, koji su se uzgajali za svećenički stalež, u mjestima gdje nije bilo javnih škola, početne škole svršavali su kod svoga župnika ili u bližnjem samostanu. Potpuniju ili srednjoškolsku naobrazbu dobivali su u samostanu. Svaki je naime samostan uzdržavao 4-5, kadšto i više mladića, kandidata za Red. Starešinstvo provincije za ove je mladiće imenovalo jednoga učenoga Oca, koji će ih poučavati u pojedinim gimnazijalnim predmetima. Taj se je zvao »magister iuvenum« ili »magister grammatices«. Takova učitelja nalazimo u samostanu Gospe od Zdravlja odmah čim je proglašen formalnim samostanom pa sve do vremena kad je Austrija počela provodati reformu školskih nauka, odnosno do ustanovljenja jedne jedinstvene gimnazije u Sinju.

Svaki je od ovih mladića morao prije stupanja u novicijat položiti ispite pred naročitim odborom, koji je sastojao od Oca provincijala i nekoliko definitora ili drugih u-

²⁰² Reg. Prov. Sekula (Split), 140; Reg. Prov. Prgomet (Split), 161.